

Förstudie

Mobiltelefoner

2027

Bakgrund

Det nuvarande ramavtalet för mobiltelefoner löper ut den 11 december 2027. Statens inköpscentral vid Kammarkollegiet har därför genomfört en förstudie i syfte att utvärdera hur tidigare ramavtal har fungerat samt bedöma behovet inför en ny upphandling.

Förstudien har fokuserat på att identifiera eventuella förändringar i den offentliga sektorns behov, analysera efterfrågan hos avropsberättigade myndigheter och kartlägga marknadens utbud. Resultatet visar att det fortsatt finns ett tydligt behov och intresse av ramavtal för mobiltelefoner. De nuvarande ramavtalen bedöms i huvudsak tillgodose myndigheternas behov, vilket ligger till grund för att genomföra en ny ramavtalsupphandling.

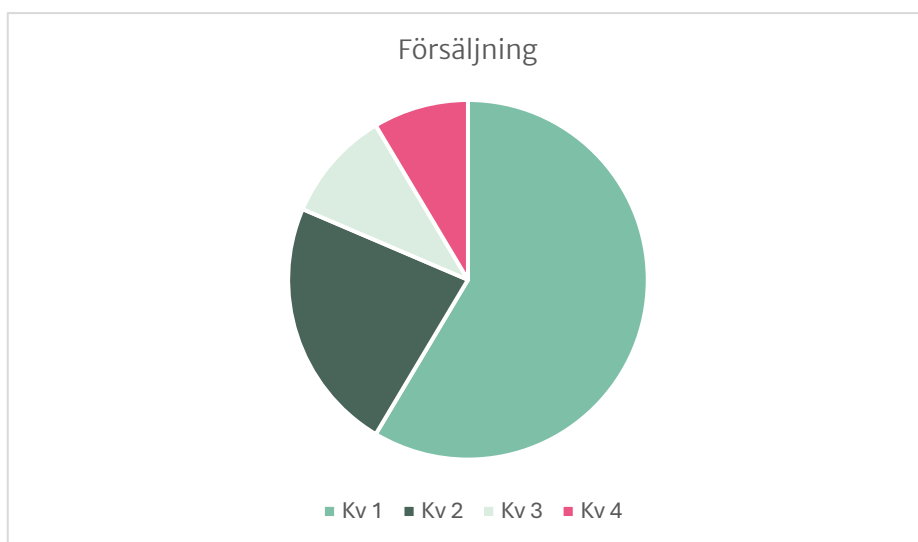
Omsättning på nuvarande ramavtal

Tabell 1. Försäljning per år och kvartal¹

ÅR	Kvartal 1 (sek)	Kvartal 2 (sek)	Kvartal 3 (sek)	Kvartal 4 (sek)	Totalt (sek)
2023	6,3 mkr	15,4 mkr	3,8 mkr	17,6 mkr	43,1 mkr
2024	34,0 mkr	43,1 mkr	31,5 mkr	45,3 mkr	153,9 mkr
2025	21,7 mkr	30,8 mkr	19,1 mkr	33 mkr	104,6 mkr

Omsättning på nuvarande ramavtal, fortsättning

Sammanfattning av myndighetsenkät

- Enkäten besvarades av 119 respondenter, varav 99% var statliga myndigheter.
- Ca 45% av respondenterna som deltagit i enkäten avser att nyttja kommande ramavtal. Resterande har nyligen avropat och har inget behov, har egna avtal eller avropar från andra statliga ramavtal.
- 90 % är nöjda eller mycket nöjda med nuvarande ramavtal.
- Ca 40% av respondenterna uttrycker ett tydligt intresse för ett delområde kring cirkulära tjänster som återtag, rekonditionering, materialåtervinning och köp av rekonditionerade mobiler, där flera ser detta som positivt för klimatmålen och intressant under förutsättning att säkerhet, livslängd, pris och mjukvaruuppdateringar kan säkerställas.
- Vad gäller krav på hållbarhet och miljö uttrycker respondenterna att krav på batteriers livslängd, beaktande av livscykelkostnader, möjligheten att återvinna produkter, krav på minskning av miljöfarliga ämnen samt krav på avsaknad av konfliktmineraler och kemikalier är viktigast att man ställer på produkterna.

Sammanfattning av referensgruppen

- Referensgruppen är övergripande nöjd med ramavtalet i dess nuvarande utformning.
- I samtal med referensgruppen framkom att det finns en utbredd osäkerhet kring hur man ska hantera uttjänta telefoner på ett säkert och hållbart sätt. Man lyfte problematiken kring att data raderas på ett tryggt och säkert sätt samt att man inte riktigt vågar lita på de metoder som finns i dagsläget. Intresset för att hitta ett hållbart sätt i kontrast till intresset för att köpa återbrukade telefoner, av samma anledning.
- Försörjningstrygghet är något många i referensgruppen känt av genom längre leveranstider än normalt för bärbara datorer men förväntar att det kommer även inom mobiltelefoner. Man vill jobba tillsammans med leverantören med att förebygga genom god framförhållning från båda hållen vad gäller information om försörjningen och behovet. Man jobbar även med att bygga upp lager i syfte att möta de långa leveranstiderna. Vissa i referensgruppen arbetade med specifika kontaktpersoner från leverantören enligt kontraktet för att hantera frågor kring försörjningstryggheten.
- Det finns ett uttalat behov av tydliga och dedikerade kontaktpersoner hos leverantören, exempelvis för frågor om hållbarhet och försörjningstrygghet.

Sammanfattning av leverantörsmöten

- Leverantörerna bedömer över lag att ramavtalets produktutbud och omfattningen av den särskilda fördelningsnyckeln är väl avvägda.
- Garantihantering upplevs som utmanande, då tillverkare tillämpar olika garantivillkor beroende på varumärkesägare och modell.
- Leverantörerna anser att detaljerade informationssäkerhetskrav på produktnivå kan begränsa konkurrensen och förespråkar i stället mer övergripande krav på tillverkarnas arbetssätt. Krav kopplade till ägarförhållanden eller geografiska kopplingar bör vara proportionerliga och behovsanpassade.
- Krav på miljömärkning och omfattande statistik upplevs som resurskrävande. Leverantörerna föreslår att sådan information tas fram på begäran och främst för relevanta och volymstarka produkter, snarare än för hela sortimentet.

- Marknaden ser en tydlig ökning av rekonditionerade produkter, men framhåller att samma krav inte kan ställas på rekonditionerad som på fabriksny hårdvara.
- Hantering av återtag varierar mellan myndigheter och sker ofta via separata avtal. Återtagsgraden är hög vid leasingupplägg men låg i övriga fall, där endast en mindre andel av mobilerna återlämnas för rekonditionering.
- Komponentbrist och stora prisvariationer kvarstår. Samtidigt upplever leverantörerna att förståelsen är begränsad för hur externa faktorer påverkar leveransförmåga och möjligheten att undvika viten.
- Leverantörerna anser att upphandlingen bör ha större fokus på krav och pris, snarare än tilldelningskriterier som ofta inte differentierar anbuden i praktiken.
- Det finns ett intresse för att öka antalet leverantörer i ramavtalet från ett antal leverantörer medan ett antal anser det mer intressant att minska antalet.
- Prisjusteringsmekanismen i nuvarande ramavtal uppskattas, men leverantörerna efterfrågar förbättringar, särskilt kopplat till den särskilda fördelningsnyckeln samt de utmaningar som man står inför närmaste framtiden.

Sammanfattning av fokusområden

- **Miljö och hållbarhet**
 - Hållbarhetsarbetet inom branschen har utvecklats snabbt, vilket innebär att kraven inom området behöver uppdateras inför en kommande upphandling för att spegla aktuell marknad, lagstiftning och praxis.
 - Avropande myndigheter har svårt att hitta säkra och tillförlitliga former för återbruk av uttjänta mobiltelefoner.
 - Det finns ett tydligt intresse för mer hållbara och cirkulära lösningar, i kombination med oro kring datahantering och dataradering.
 - Området bedöms ha stor utvecklingspotential, särskilt avseende leverantörskedjor, återbruk, rekonditionering och andra cirkulära tjänster.
 - Intresset är högt både från marknaden och avropande organisationer.
- **Försörjningstrygghet**
 - Omvärldsläget och ökad efterfrågan på komponenter (bland annat kopplat till AI och teknikutveckling) kan leda till bristande tillgång och ökade priser.
 - Många myndigheter är starkt beroende av kontinuerlig tillgång till mobiltelefoner.

- Försörjningstrygghet bedöms därför vara ett strategiskt viktigt område, där återbruk kan fungera som ett kompletterande verktyg.
- För att möta upp kommande utmaningar bör avropande myndigheter samt marknaden ha en god framförhållning samt uppdatera branschen om kommande behov.
- **Informationssäkerhet och säkerhet**
 - Informationssäkerhet, särskilt kopplat till datahantering och radering, är ett prioriterat fokusområde för både avropande myndigheter och leverantörer.
 - Det finns behov av tydligare och högre krav på säker hantering, spårbarhet och ansvar i leverantörskedjan.
 - Fokusområdet är särskilt viktigt vid återbruk och användning av underleverantörer.

Sammanfattning av övriga dialoger

- Dialoger har genomförts med certifieringsorgan med fokus på cirkularitet (återbruk, rekonditionering, återallokering).
- Synpunkter på kravställning, datasäkerhet och certifiering och incitament i upphandling har inhämtats och marknaden bedöms ha god bredd men olika mognadsnivåer.
- Behov av tydlig och proportionerlig kravställning lyfts för bred konkurrens.

Utvecklingsområden och slutsatser

- Förstudien rekommenderar att cirkulära tjänster, såsom återtag, återbruk och rekonditionering av mobiltelefoner förtydligas och synliggörs ytterligare i ett kommande ramavtal.
- Förstudien rekommenderar i förlängningen att cirkulära tjänster för IT-utrustning övergripande (mobiltelefoner, bärbara datorer med mera) hanteras i ett eget ramavtalsområde. Ramavtalsområdet för cirkulär IT-utrustning avser att bättre stödja återbruk, försörjningstrygghet och hållbarhetsfokuset.
- Mobil som tjänst eller köp utan eget ägande bör fortsatt vara möjligt i någon form.
- Kraven på informationssäkerhet och säkerhet rekommenderas att ses över, förtydligas samt vidareutvecklas i en kommande upphandling.
- För att möta framtida utmaningar, bland annat kopplade till komponentbrist och marknadsförändringar, rekommenderas att möjligheterna till bland annat prisjustering samt utsedda kontaktpersoner som hanterar dessa frågor ses över i en kommande upphandling.
- I övrigt uttrycker avropande myndigheter en generell nöjdhet med ramavtalet i dess nuvarande utformning.